

ΚΕΙΜΕΝΟ	ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον· καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.	Πατέρα μας που είσαι στους ουρανούς, ας αγιαστεί το όνομά σου. ας έρθει η βασιλεία σου, ας γίνει το θέλημά σου, όπως στον ουρανό έτσι και πάνω στη γη. Τον άρτο μας τον απαραίτητο, δώσε μας σήμερα. Και συγχώρησε από εμάς τις οφειλές μας, όπως κι εμείς συγχωρούμε τους οφειλέτες μας. Και μη μας φέρεις σε πειρασμό, αλλά σώσε μας από τον Πονηρό. Γιατί δική σου είναι η βασιλεία και η δύναμη και η δόξα στους αιώνες. Αμήν.

Πάτερ

Η Κυριακή προσευχή αρχίζει με αυτή την επίκληση. Μας διδάσκει ο Κύριος να ονομάζουμε τον Θεό Πατέρα. Πατέρα, γιατί είναι ο δημιουργός και πλάστης μας. Ο χορηγός του είναι, της ζωής.

Ημών

Είναι χαρακτηριστικό ότι ο Κύριος μας διδάσκει να προσφωνούμε τον Θεό όχι μόνο Πατέρα, αλλά Πάτερ ημών. Πατέρα μας. Όχι Πατέρα μου. Έτσι μας αποτρέπει από μια εγωιστική σχέση με τον Θεό. Υπάρχει ο Θεός και εμείς, όχι ο Θεός και εγώ.

Ο εν τοις ουρανοίς

Ο Πανάγιος Θεός είναι Πατέρας μας, αλλά και ο μόνος εν τοις ουρανοίς Πατέρας. Διευκρινίζει ο άγιος Χρυσόστομος: Δεν περιορίζει δηλαδή τον Θεό στον ουρανό αλλά υψώνει από την γη τον προσευχόμενο και τον προσηλώνει στους ανώτερους χώρους και τις άνω κατοικίες. Την αγιότητα λοιπόν του Θεού Πατρός δηλώνει το “εν ουρανοίς” και όχι τον τόπο του πανταχού παρόντος Θεού Αγιασθήτω το όνομά σου

Είναι το πρώτο αίτημα της Κυριακής προσευχής. Το “αγιασθήτω” σημαίνει “δοξασθήτω”, κατά τον άγιο Χρυσόστομο. Δεν έχει ασφαλώς ο άκτιστος Θεός την ανάγκη να δοξάζεται από τα κτιστά του πλάσματα. Θέλει όμως να τον δοξάζουμε, γιατί αυτό ωφελεί εμάς τους ανθρώπους. Μας προφυλάσσει από τον κίνδυνο να δοξάζουμε τον εαυτό μας με δόξα ψευδή, που δεν μας ανήκει. Η φιλοδοξία είναι γέννημα της φιλαυτίας.

Ελθέτω η Βασιλεία σου

Όταν ο Θεός βασιλεύει στον άνθρωπο, ο άνθρωπος ελευθερώνεται, ειρηνεύει, αναπαύεται, αγιάζεται. Όταν δεν βασιλεύει ο Θεός στον άνθρωπο, ο άνθρωπος είναι εκτεθειμένος στην τυραννία του διαβόλου που τον υποδουλώνει στα πάθη, στην φιλαυτία και τον φέρνει στην ανία, στο κενό, στην πλήξη, στην μοναξιά, κάνοντας την ζωή του κόλασι. Ο σημερινός κόσμος που αρνείται την βασιλεία του Θεού, βασανίζεται από φρικτές δαιμονικές καταστάσεις, όπως την μαγεία, τις δεισιδαιμονίες, τα ναρκωτικά, την

τρομοκρατία, τα εγκλήματα, την διάλυσι της οικογενείας. Μας διδάσκει λοιπόν ο Κύριος να ζητούμε να έλθη η Βασιλεία του, που κατά τους αγίους Πατέρας είναι η Χάρις του Αγίου Πνεύματος.

Γενηθήτω το θέλημά σου ως εν ουρανών και επί της γης

Το εγωιστικό θέλημα εχώρισε τον άνθρωπο από τον Θεό, τον εξώρισε από τον παράδεισο και έγινε αιτία όλων των κακών. Αν δεν απαρνηθή ο άνθρωπος το εγωιστικό του θέλημα και δεν υιοθετήση το άγιο θέλημα του Θεού, δεν μπορεί να θεραπευθή από την βαρεία αρρώστια της φιλαυτίας και του εγωισμού.

Τον άρτον ημών τον επιούσιον δος ημίν σήμερον

Με το αίτημα αυτό ζητούμε, κατά τους αγίους Πατέρας, όχι μόνο τον υλικό άρτο, αλλά κυρίως τον πνευματικό Άρτο, που είναι ο Χριστός. Ο Χριστός προσφέρεται σε μας με το λόγο Του και με το Σώμα και με το Αίμα Του. Σε κάθε Θεία Λειτουργία γίνεται αυτή η προσφορά.

Και άφες ημίν τα οφειλήματα ημών ως και ημεείς αφίεμεν τοις οφειλέταις ημών

Όσο ο άνθρωπος ζη εγωκεντρικά, δεν μπορεί να συγχωρήση τον συνάνθρωπό του. Ο θιγόμενος εγωισμός του δεν του το επιτρέπει. Όταν όμως αποφασίση δια της μετανοίας να ζήση θεοκεντρικά, τότε συγχωρεί όσους τον εστενοχώρησαν, αδίκησαν και έβλαψαν. Η απαλλαγή από την μνησικακία θέλει αγώνα, γιατί ο εγωισμός δυναστεύει τον έσω άνθρωπο. Γι' αυτό ο Κύριος μας edίδαξε να ζητούμε την συγχώρησί μας από τον Θεό, υπό τον όρο ότι και εμείς θα συγχωρούμε τους πταίοντας σε μας.

Και μη εισενέγκης ημάς εις πειρασμόν, αλλά ρύσαι ημάς από του πονηρού

Και μη επιτρέψης, Κύριε, να πέσωμε σε πειρασμό, αλλά γλύτωσέ μας από τον πονηρό.

Δύο ειδών είναι οι πειρασμοί κατά τον άγιο Μάξιμο. Οι ενήδονοι και οι ενόδυνοι. Αυτοί που φέρουν ηδονή και αυτοί που φέρουν οδύνη. Οι πρώτοι είναι εκούσιοι και γεννούν τα πάθη. Οι δεύτεροι είναι ακούσιοι και διώχνουν τα πάθη. Τους εκούσιους πρέπει να αποφεύγουμε. Τους ακούσιους να μη επιδιώκουμε και να απευχώμεθα, διότι είμεθα αδύνατοι και μπορεί να υποκύψουμε' αλλ' όταν έλθουν, να τους υπομένουμε με γενναιότητα ως "καθαρτήριο" της ψυχής.

Ότι Σου εστίν η βασιλεία και η δύναμις και η δόξα

Είναι φυσικό να τελειώνει η Προσευχή με την δοξολογία του Θεού και όχι με την παράκλησι να ρυσθούμε από τον πονηρό. Τον τελευταίο λόγο στον κόσμο έχει ο παντοδύναμος Θεός, ο Βασιλεύς των βασιλευόντων και Κύριος των κυριευόντων. Ο διάβολος μπορεί να φέρη αναστάτωση, να επικρατεί προσωρινά στον κόσμο με τα όργανά του, αλλά τελικά θα γίνη το θέλημα του Κυρίου. Ο Χριστός είναι ο Αιώνιος Κύριος και Βασιλεύς.

Εις Άγιος, εις Κύριος, Ιησούς Χριστός, εις δόξαν Θεού Πατρός. Αμήν.

Γι' αυτό και μόνο στον Τριαδικό Θεό ανήκει η δόξα.

Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Ερμηνεία τοῦ Πάτερ ἡμῶν, ἀπὸ τῆς Κατηχήσεως τοῦ Ἁγίου Ἀμβροσίου, ἐπισκόπου Μεδιολάνων.

Οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι παρεκάλεσαν τὸν Χριστό: «Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς Ἰωάννης ἐδίδαξε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ» (Λουκ. ια', 1). Τότε ὁ Κύριος τοὺς παρέδωσε τὴν Κυριακὴν προσευχήν (Ματθ. στ', 9-13).

Πάτερ ἡμῶν

Ἡ πρώτη λέξι, πόσο εἶναι γλυκειά! Μέχρι τώρα δὲν τολμούσαμε νὰ στρέψωμε τὸ βλέμμα πρὸς τὸν οὐρανόν. Χαμηλώναμε τὰ μάτια στὴν γῆ καί, ξαφνικά, δεχθήκαμε τὴν χάρι τοῦ Χριστοῦ κι ὅλα τὰ ἁμαρτήματά μας συγχωρέθηκαν. Ἀπὸ πονηροὶ δοῦλοι, ποὺ ἤμασταν, ἐγίναμε καλοὶ «υἱοί». Μὴν ὑπερηφανευώμεθα, ὅμως, γιὰ τὴν δική μας προσπάθεια, ἀλλὰ γιὰ τὴν χάρι τοῦ Χριστοῦ. «Χάριτί ἐστε σεσωσμένοι», λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος (Ἐφεσ. β', 5). Τὸ νὰ ὁμολογήσωμε τὴν χάρι δὲν εἶναι οἴησι, δὲν εἶναι ἔπαρσι, ἀλλὰ πίστι. Τὸ νὰ διακηρύξωμε αὐτὸ ποὺ ἐλάβαμε δὲν εἶναι ὑπερηφάνεια, ἀλλὰ ἀφοσίωσι· ἃς ὑψώσωμε τὰ μάτια πρὸς τὸν Πατέρα, ποὺ μᾶς ἀναγέννησε μὲ τὸ λουτρὸ τοῦ Βαπτίσματος, πρὸς τὸν Πατέρα, ποὺ μᾶς «ἐξηγόρασε» μὲ τὸν Υἱόν Του κι ἃς ποῦμε: «Πάτερ ἡμῶν». Εἶναι αὐτὴ μιὰ καλὴ, μιὰ ταπεινὴ καύχησι. Σάν ἓνα παιδί, τὸν ὀνομάζομε πατέρα. Ἀλλὰ, μὴ διεκδικοῦμε κάποιο προνόμιο. Μὲ τὸν εἰδικὸ κι ἀπόλυτο τρόπο δὲν εἶναι Πατέρας παρὰ τοῦ Χριστοῦ μονάχα· γιὰ μᾶς εἶναι ὁ κοινὸς Πατέρας. Γιὰτὶ μόνο Ἐκεῖνον τὸν ἐγέννησε, ἐνῶ ἐμᾶς μᾶς ἐδημιούργησε. Ἄς λέμε λοιπὸν καὶ μεῖς, κατὰ χάριν, «Πάτερ ἡμῶν», γιὰ νὰ γίνωμε ἅξιοι νὰ εἴμαστε παιδιά Του. Ἄς κάνωμε δική μας τὴν εὐνοια καὶ τὴν τιμὴ, ποὺ ἐχάρισε στὴν Ἐκκλησίᾳ.

Ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς

Τί σημαίνει «ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς»; ἃς ἀκούσωμε τὴν Γραφή, ποὺ λέγει: «Υψηλὸς ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη (ὕψηλότερος ἀπὸ ὅλα τὰ ἔθνη), ὁ Κύριος, ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ἡ δόξα αὐτοῦ» (Ψαλμ. ριβ', 4). Παντοῦ θὰ δοῦμε νὰ γίνεται λόγος ὅτι ὁ Κύριος εἶναι στοὺς οὐρανοὺς, γιὰ τοὺς ὁποίους λέγει ὁ ψαλμωδός: «Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ» (Ψαλμ. ιη', 2). Ὁ οὐρανὸς εἶναι ἐκεῖ ὅπου ἔχουν σταματήσει οἱ ἁμαρτίες. Ὁ οὐρανὸς εἶναι ἐκεῖ ὅπου οἱ παραβάσεις τιμωροῦνται. Ὁ οὐρανὸς εἶναι ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχει καμμιὰ πληγὴ θανάτου.

Ἀγιασθῆτω τὸ ὄνομά σου

Τί σημαίνει «ἀγιασθῆτω»; Σάν νὰ εὐχώμαστε νὰ ἀγιασθῇ Ἐκεῖνος, ποὺ εἶπε: «ἅγιοι ἔσεσθε, ὅτι ἅγιος ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν» (Λευϊτ. ιθ', 2). Σάν νὰ ἔχη τὴν δύναμι ὁ δικός μας λόγος, νὰ αὐξήσῃ τὴ δική Του ἀγιότητα... Ὅχι, δὲν εἶναι αὐτό. Ζητᾶμε νὰ ἀγιασθῇ ὁ Θεὸς «ἐν ἡμῖν», ἐντός μας. Τὸ ἀγιαστικὸ τοῦ ἔργου νὰ φθάσῃ σὲ μᾶς.

Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου

Ἄρα γε δὲν εἶναι αἰώνια ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ; Ὁ Ἰησοῦς λέγει: «Εγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον» (*Ἐγὼ γι' αὐτὸ γεννήθηκα καὶ γι' αὐτὸ ἦλθα στὸν κόσμον, Ἰωάν. ιη', 37*), καὶ μεῖς λέμε: «ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου», σάν νὰ μὴν ἔχη ἔλθει· ὅμως, τὸ αἶτημα αὐτὸ ἔχει ἓνα διαφορετικὸ νόημα. Ὁ Θεὸς ἐρχεται, ὅταν δεχώμαστε τὴν χάρι Του. Ὁ ἴδιος τὸ βεβαιώνει: «Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστὶ» (*Λουκ. ιζ', 21*).

Γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς

Μὲ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ ὅλα εἰρήνευσαν καὶ στὸν οὐρανὸ καὶ στὴν γῆ. Ὁ οὐρανὸς ἀγιάσθηκε, ὁ διάβολος ἐκδιώχθηκε. Βρίσκεται πιά ἐκεῖ, ὅπου βρίσκεται ὁ ἄνθρωπος, τὸν ὅποιον ἀπάτησε. «Γενηθήτω τὸ θέλημά σου» σημαίνει νὰ ἔλθῃ εἰρήνη στὴν γῆ, ὅπως ὑπάρχει στὸν οὐρανό.

Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον

Προτοῦ ἐκφωνήσῃ ὁ ἱερέας, κατὰ τὴν Θ. Εὐχαριστία, τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ: «Λάβετε φάγετε... πῖετε ἐξ αὐτοῦ πάντες...», αὐτὸ ποὺ προσφέρομε ὀνομάζεται ἄρτος. Μετὰ τὴν ἐκφώνησι δὲν τὸ ὀνομάζομε πιά ἄρτο, ἀλλὰ Σῶμα. Γιατί, ὅμως, στὴν Κυριακὴ προσευχή, τὴν ὁποῖαν ἀπαγγέλλομε μετὰ τὸν καθαγιασμό, λέμε «τὸν ἄρτον ἡμῶν»; ... Ἀλλά, προσθέτομε «τὸν ἐπιούσιον», δηλαδὴ τὸν ἀπαραίτητο γιὰ τὴν συντήρησι τῆς οὐσίας· τὴν ὑπόστασι τῆς ψυχῆς μας δὲν τὴν ἐνισχύει ὁ ἄρτος ὁ ὑλικός, ποὺ μπαίνει στὸ σῶμα μας, ἀλλ' ὁ ἄρτος ὁ οὐράνιος· τὸν ὀνομάζομε, ὅμως, κι «ἐπιούσιο», ποὺ σημαίνει ἐπίσης «καθημερινό», γιατί οἱ ἀρχαῖοι ὀνόμαζαν τὴν «αὔριον»: «ἐπιούσαν ἡμέραν». Ἔτσι ἐκφράζομε δύο ἔννοιες μὲ μιὰ λέξι.

Ἐάν, ὅμως, ὁ ἄρτος αὐτὸς εἶναι καὶ καθημερινὸς καὶ ἀπαραίτητος γιὰ τὴν συντήρησι τῆς οὐσίας, γιατί περιμένομε νὰ περάσῃ ἓνας ὁλόκληρος χρόνος, γιὰ νὰ μεταλάβωμε; ἂς λάβωμε κάθε ἡμέρα αὐτὸ ποὺ μᾶς χρειάζεται κάθε ἡμέρα. Ἄς ζοῦμε κατὰ τέτοιο τρόπο, ὥστε νὰ εἴμεθα ἄξιοι νὰ μεταλαμβάνωμε κάθε ἡμέρα. Γιατί, ἐκεῖνος ποὺ δὲν εἶναι ἄξιος νὰ τὸν λαμβάνῃ κάθε ἡμέρα, δὲν θὰ εἶναι ἄξιος νὰ τὸν δεχθῇ οὔτε μιὰ φορὰ τὸν χρόνο. Ὁ Ἰῶβ προσέφερε κάθε ἡμέρα θυσία γιὰ τοὺς γιούς του, ἀπὸ φόβο μήπως διέπραξαν κανένα ἀμάρτημα μὲ τὰ λόγια ἢ μὲ τὶς ἐνθυμήσεις τῆς καρδιάς τους (*Ἰώβ α', 5*). Καὶ μεῖς ἀκοῦμε πῶς, κάθε φορὰ ποὺ προσφέρεται ἡ ἀναίμακτος θυσία, ἀναπαριστάνεται ὁ θάνατος καὶ ἡ Ἀνάστασι καὶ ἡ Ἀνάληψι τοῦ Κυρίου, καὶ ξαναδίδεται ἡ συγχώρησι τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ δὲν δεχώμεθα τὸν ἄρτο τῆς ζωῆς; Ὅποιος ἔχει μιὰ πληγὴ ζητάει κάποιο φάρμακο. Τὸ νὰ εἴμαστε ὑποταγμένοι στὴν ἁμαρτία εἶναι μιὰ πληγὴ. Τὸ οὐράνιο φάρμακο εἶναι τὰ ἄχραντα Μυστήρια.

Ἄν μεταλαμβάνωμε κάθε ἡμέρα, τότε ἡ κάθε ἡμέρα εἶναι γιὰ μᾶς μιὰ «σήμερον». Ἐάν σήμερα ὁ Χριστὸς εἶναι μέσα μας, ἀναγεννάει κι ἀνασταίνει τὴν σημερινή μας ἡμέρα. Μὲ ποιὸν τρόπο; Ὁ Πατὴρ ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς λέγει στὸν Ἰησοῦ: «Υἱός μου εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε» (*Ψαλμ. β', 7*). Τὸ «σήμερον» εἶναι ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποῖαν ὁ Χριστὸς ἀνασταίνεται. Ὑπάρχει τὸ χθὲς καὶ τὸ σήμερα· ὅμως, ὁ Ἀπόστολος λέγει: «Ἡ νύξ προέκοπεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν» (*Ρωμ. ιγ', 12*). Ἡ νύχτα τῆς «χθὲς» πέρασε. Ἡ σημερινὴ ἡμέρα ἔφθασε.

**Ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν,
ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν**

Ποιὸ ἄλλο εἶναι τὸ «ὀφείλημα», τὸ χρέος, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἁμαρτία; ἂν δὲν δεχώμασταν χρήματα ἀπὸ ἓναν ξένο δανειστή, δὲν θὰ χρωστούσαμε. Ἀκριβῶς γι' αὐτὸν τὸν λόγο μᾶς καταλογίζεται ἁμαρτία.

Εἶχαμε στήν διάθεσί μας τὸ «χρῆμα» καὶ ὠφείλαμε μ' αὐτὸ νὰ γεννηθοῦμε πλούσιοι. Ἦμασταν πλούσιοι, πλασμένοι «κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ» (Γεν. α', 26-27). Ἐχάσαμε αὐτὸ ποὺ κατείχαμε, δηλαδὴ τὴν ταπείνωσι, ὅταν ἀπὸ ὑπερηφάνεια προεβάλαμε διεκδικήσεις. Ἐχάσαμε τὸ χρῆμα μας. Ἐμείναμε γυμνοὶ σὰν τὸν Ἀδάμ. Πήραμε ἀπὸ τὸν διάβολο ἓνα δάνειο, ποὺ δὲν μᾶς ἦταν ἀπαραίτητο. Κι ἔτσι ἐμεῖς, ποὺ ἦμασταν ἐλεύθεροι «ἐν Χριστῷ», ἐγίναμε αἰχμάλωτοι τοῦ διαβόλου. Ὁ ἐχθρὸς κρατοῦσε τὸ γραμματίο. Ἀλλ' ὁ Κύριος τὸ κάρφωσε πάνω στὸν Σταυρὸ καὶ τὸ ἔσβησε μὲ τὸ Αἶμα Του (Κολ. β', 14-15). Ἐξάλειψε τὸ χρέος καὶ μᾶς ἐλευθέρωσε. Ἐπομένως ἔχει ἰδιαίτερη σημασία αὐτὸ ποὺ λέμε: «*Ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὥς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν*». Ἄς τὸ προσέξουμε: «ἄφες ἡμῖν..., ὥς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν...», (*Συγχώρησέ μας..., ὅπως κι ἐμεῖς συγχωροῦμε*). Ἄν συγχωροῦμε, τότε κάνομε κάτι ποὺ εἶναι ἀπαραίτητη προϋπόθεσι γιὰ νὰ συγχωρηθοῦμε. Ἄν δὲν συγχωροῦμε, πῶς ζητοῦμε, πῶς ἀπαιτοῦμε ἀπὸ τὸν Θεὸ νὰ μᾶς συγχωρήσῃ;

**Καὶ μὴ εἰσενέγκης ἡμᾶς εἰς πειρασμόν,
ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ**

Ἄς τὸ προσέξουμε αὐτό: «Μὴ εἰσενέγκης», μὴ μᾶς ἀφήνεις νὰ πέσωμε σὲ πειρασμό, στὸν ὁποῖο δὲν μποροῦμε νὰ ἀντισταθοῦμε. Δὲν λέγει: «Μὴ μᾶς ὀδηγεῖς στὸν πειρασμό». Ἀλλὰ σὰν ἀθλητὲς, ποὺ θέλουμε νὰ ἀγωνιστοῦμε, ζητᾶμε νὰ ἔχουμε τὴν δύναμι ν' ἀντισταθοῦμε στὸν ἐχθρό, δηλαδὴ στὴν ἁμαρτία. Ὁ Κύριος, ποὺ σήκωσε στοὺς ὠμους Του τίς ἁμαρτίες μας καὶ συγχώρησε τὰ λάθη μας, εἶναι ἱκανὸς νὰ μᾶς προστατεύσῃ καὶ νὰ μᾶς φυλάξῃ ἀπὸ τὰ τεχνάσματα τοῦ διαβόλου, ποὺ μᾶς πολεμάει, ὥστε ὁ ἐχθρὸς, ποὺ γεννάει συνεχῶς τὸ κακὸ, νὰ μὴ μᾶς κατακτῇ· ὅποιος ἐμπιστεύεται στὸν Θεό, δὲν φοβᾶται τὸν διάβολο. Γιατὶ «εἰ ὁ Θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν;» (Ρωμ. η', 31). Σ' Αὐτόν, λοιπόν, ἀνήκει ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.